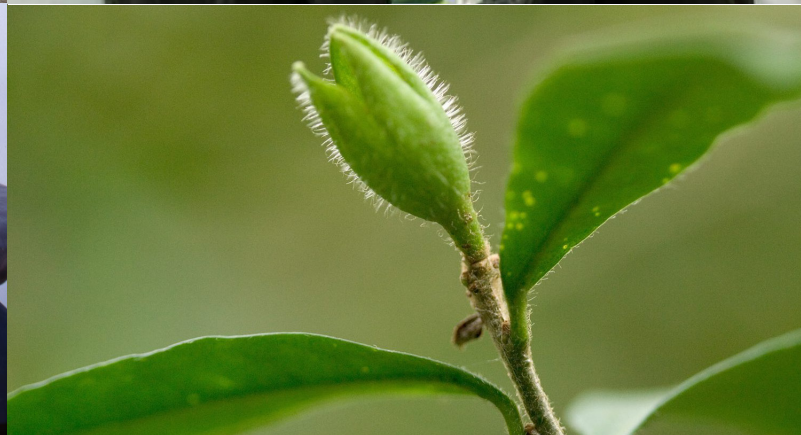
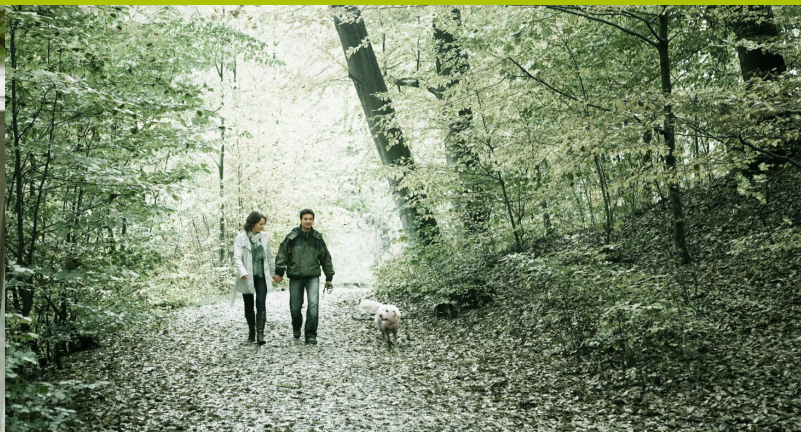
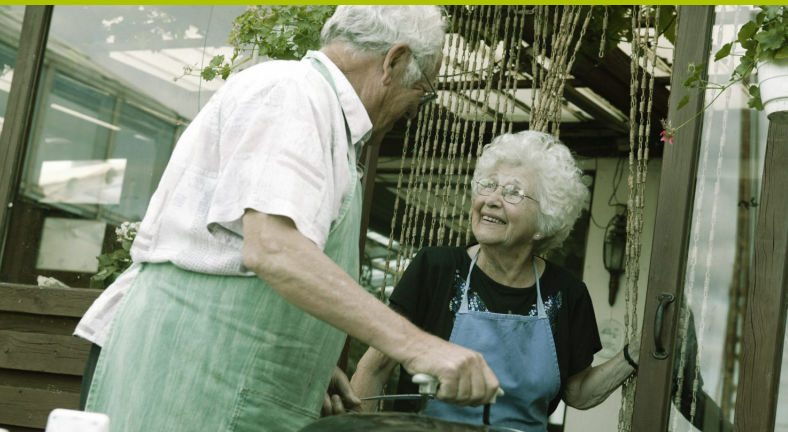


# ATP Rapport om Samfundsansvar 2011

atp=





# Indhold

<b>Ansvarlig udvikling</b>	3	<b>Kapitel 3: ATP som investor</b>	24
		Samfundsansvar i investeringerne	25
<b>Resumé</b>	4	Integration	27
		Aktivt ejerskab	29
<b>Kapitel 1: ATP og samfundet</b>	7	Information fra selskaberne	31
Vision og værdier	8	Udbredelse af principperne for ansvarlige investeringer	33
Kunderne i fokus	9	Samarbejde	34
		Dialog og rapportering	36
<b>Kapitel 2: ATP som virksomhed</b>	11		
Samfundsansvar i virksomheden	12		
Mennesket i fokus	14		
Leverandørstyring	17		
Rummelighed og mangfoldighed	18		
Miljøhensyn	20		
Ansvarlighed for miljøet	22		
Anti-korruption	23		

## Forord

# Ansvarlig udvikling

ATP's vision om at sikre hele Danmark økonomisk grundtryghed er et samfundsmæssigt sigte i sig selv. Administrationen af ATP og de mange lovbundne ordninger, der administreres af ATP på vegne af Folketinget, understøtter denne vision, da ordningerne sikrer økonomiske bidrag til dem, der er omfattet heraf.

ATP udøver forretningsdrevet samfundsansvar, hvilket betyder, at alle tiltag tilstræbes at medvirke til et positivt resultat, til gavn for ATP's medlemmer eller til billig, enkel og effektiv administration af udbetalinger til medlemmerne af de lovbundne ordninger. Grundlæggende tror ATP på, at udøvelsen af samfundsansvar er en forudsætning for at drive en sund forretning.

Når samfundsansvar inddrages i investeringsbeslutningerne, er det for at opnå et højt afkast til gavn for ATP's medlemmer og for at beskytte værdien af investeringerne.

Når ATP som virksomhed integrerer samfundsansvar i det daglige arbejde, er det for at styrke den forretningsmæssige udvikling. Dels i forhold til kunderne med det mål at levere kvalitet til lave priser, og dels internt ved at skabe en arbejdsplads i verdensklasse ud fra en grundtese om, at motiverede, stolte og kompetente medarbejdere giver størst værdi for kunderne.

I 2006 tilsluttede ATP sig FN's Principper for Ansvarlige Investeringer, PRI.

I 2011 tilsluttede ATP sig FN's Global Compact, der består ti principper baseret på internationalt vedtagne konventioner. Dette er endnu et skridt på vejen til at strukturere det samfundsansvar, der allerede arbejdes med i ATP som virksomhed i dag.

København, den 31. januar 2012



Jørgen Søndergaard  
formand



Lars Rohde  
direktør





## Resumé



ATP's forretningsdrevne tilgang til samfundsansvar præger den foreliggende rapport, der lægger vægt på de områder, der har udviklet sig mest markant i 2011 i forhold til 2010. Der henvises til rapporten om samfundsansvar for 2010, såfremt de mere grundlæggende informationer og forklaringer ønskes uddybet.

Rapport om Samfundsansvar for 2011 omfatter tre hovedområder: ATP og samfundet, ATP som virksomhed og ATP som investor. Udøvelsen af samfundsansvar i ATP handler overordnet set om at sikre økonomisk grundtryk for hele Danmark.

### Hovedaktiviteter i 2011

#### ATP og samfundet

ATP's vision om at sikre hele Danmark økonomisk grundtryk er et samfundsansvarligt sigte i sig selv. ATP's kernekompetencer i forhold til de lovbaserede ordninger er at udføre billig og effektiv administration.

Endvidere har ATP en vision om at afskaffe det komplicerede og tunge, blandt andet ved at gøre pensionsstoffet mere forståeligt. I den forbindelse er [www.pensionforalle.dk](http://www.pensionforalle.dk) blevet etableret. Dette er en pensionsguide på nettet, der skal gøre danskerne klogere på pension.

I 2012 overtager ATP udbetalingen af en række overførselsindkomster fra kommunerne via Udbetaling Danmark. Håndteringen af ydelser til ca. to mio. danskere, svarende til ca. 180 mia. kr. om året, skal give kommunerne en besparelse på 300 mio. kr. årligt. I forbindelse med etableringen er der blandt andet fokus på enkel og effektiv administration samt kundernes behov.

#### ATP som virksomhed

ATP som virksomhed integrerer samfundsansvar i det daglige arbejde for at styrke den forretningsmæssige udvikling. Dette understøttes blandt andet af fokus på at skabe en arbejdsplads i verdensklasse ud fra den betragtning, at motiverede og kompetente medarbejdere giver størst værdi for kunderne.

ATP har i 2011 underskrevet FN's Global Compact (UNGC) bestående af ti principper. Fokus for rapporteringen i 2011 for ATP som virksomhed er derfor opfyldelsen af udvalgte UNGC-principper.

Forud for etableringen af Udbetaling Danmark i 2012 arbejdede ATP i 2011 blandt andet med at afdække de kommende medarbejderes ønsker i forbindelse med rekrutte-





ringen. Derudover har der i 2011 været fokus på at udforme et bæredygtigt byggeprogram i forbindelse med udformningen af de bygninger, der fra 2012 skal huse medarbejderne i Udbetaling Danmarks regionale centre. Byggeprogrammet indarbejdes i tre nybyggerier samt i renoveringen af en eksisterende bygning.

På medarbejdersiden viste medarbejdertilfredshedsundersøgelsen (MTU) for 2011, at det er lykket at fastholde et højt tilfredshedsniveau som de foregående år. Høj trivsel og arbejdsglæde er dermed fortsat med til at skabe en arbejdsplads i verdensklasse, og derfor var det også med stolthed, at ATP i 2011 blev kåret til Europas næstbedste arbejdsplads.

ATP har en ambition om fortsat forbedring og ønsker blandt andet at skabe en mere mangfoldig arbejdsplads.

I 2011 formulerede ATP en ny 'Politik for mangfoldighed', der anlægger et bredt syn på mangfoldighed, og der er i 2011 udvalgt fem fokusområder til at understøtte denne politik. Endvidere videreførtes FASE+, der er en særlig afdeling for udsatte på arbejdsmarkedet.

Med hensyn til indkøb og samarbejde med leverandører blev der i 2011 nedsat en arbejdsgruppe, som fremadrettet skal styrke virksomhedens indsats på området. ATP's

kantine modtog i 2011 'Kantinepris 2011' som anerkendelse for at tage medansvar for den virksomhed og det samfund, som kantinen er en del af -både i forhold til medarbejdernes sundhed og anvendelse af lokale råvarer og økologi.

Elektricitetsforbruget har været faldende, siden der i 2006 blev sat fokus herpå, og i de seneste fem år har ATP haft en økonomisk besparelse på godt 100 t.kr. pr. år alene på det faldende elektricitetsforbrug. Både elektricitet og varme er optimeret, og målet er derfor at fastholde det nuværende lave niveau.

På transportsiden er CO<sub>2</sub>-emissionen samlet set for fly og bilkørsel på det laveste niveau i de seneste fem år.

For at bidrage til at modvirke korrupsion, er der i 2011 blevet arbejdet med at udvikle en Whistleblower-funktion, som forventes implementeret i 2012.

### **ATP som investor**

ATP udøver samfundsansvar i investeringerne for at beskytte og forøge afkastet til gavn for medlemmerne.

I 2011 udviklede ATP en ny proces for inddragelse af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold ved investeringer i erhvervsobligationer.



ATP fortsatte også traditionen med at være aktiv ejer. I 2011 var der særlig offentlig fokus på ATP's dialog med medicinalsekskabet Lundbeck vedrørende amerikanske fængslers brug af selskabets epilepsi-medicin som bedøvelsesmiddel ved henrettelse af dødsdømte fanger.

Det aktive ejerskab og dialogen med lejerne i ATP Ejendomme blev yderligere udbygget i 2011. Der blev ansat en 'bæredygtighedsingeniør' og udarbejdet en 'Grøn Guide' til brugerne af lejemålene med anbefalinger om energi- og miljøvenlig adfærd.

Som et bidrag til at modvirke korruption tilsluttede ATP sig initiativet Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), der er et internationalt forum bestående af stater, virksomheder, interesseorganisationer, civilsamfund og investorer, der samarbejder om at bekæmpe korruption i udvindingsindustrien.

ATP støttede op om principperne for ansvarlige investeringer (PRI) ved i 2011, som eneste nordiske investor, at ind-

gå i en international ekspertgruppe, der bistår med at udvikle en ny standard for obligatorisk rapportering til PRI. ATP indgik også i andre sammenhænge i internationalt samarbejde. Blandt andet udviklede ATP sammen med en gruppe af internationale investorer fem principper for ansvarlig investering i landbrug (The Principles for Responsible Investment in Farmland).

ATP Real Estate Partners øgede ligeledes det internationale samarbejde i 2011, ved at tilslutte sig the Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB). Med GRESB får investorerne et værktøj, der kan danne afsæt for dialog med fondsmanagere om sociale og miljømæssige forhold. Resultatet fra den årlige GRESB-undersøgelse vil fremover blive brugt aktivt i dialogen med internationale ejendomsfonde om forbedringer af bæredygtighed.

Endelig øgede ATP niveauet for åbenhed ved at rapportere om de lande, hvis statsobligationer ATP har investeret i ved udgangen af 2011.





# Kapitel 1

## ATP og samfundet





# Vision og værdier

## Vision

Vi er her for at sikre hele Danmark økonomisk grundtryghed

Vi tør gå nye veje i sikrings- og pensionsverdenen

Vi kæmper for at afskaffe det komplicerede og tunge

Vi gør det nemt og trygt for den enkelte

Enkelhed og høje afkast skal sikre verdensklasse igen og igen

## Værdier

### Troværdig

- Vi har respekt for, at vi administrerer andres midler
- Vi er åbne om vores handlinger
- Vi tager ansvar for vores valg

### Nyskabende

- Vi tager initiativ og går nye veje
- Vi anvender den nyeste teknologi, når det er kundernes behov
- Vi udvikler nye kompetencer

### Konkurrencedygtig

- Vi sætter kunden først
- Vi leverer kvalitet til lave priser
- Vi tager afsæt i stor viden og erfaring

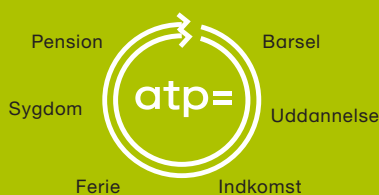
### Arbejdsglæde

- Vi viser respekt og stiller krav
- Vi har indflydelse og tager ansvar
- Vi gør hver især en forskel
- .....og så skal det være sjovt at gå på arbejde



## Kunderne i fokus

### ATP's opgaver – pension og sikring



#### Lovregulerede opgaver

ATP	Feriekonto
SUPP	Børsel.dk
LG	Skattnedslag for seniorer
AER	Udbetaling Danmark
AES	Finansieringsbidrag
AFF	

#### Markedsbaserede opgaver

Administrative ydelser inden for pension
DA-Børsel
Kompetencefonde

ATP's vision om at sikre hele Danmark økonomisk grundtryghed er et samfundsansvarligt sigte i sig selv. Administrationen af de mange ordninger, der varetages af ATP, understøtter denne vision, da ordningerne sikrer økonomiske bidrag til dem, der er omfattet heraf.

Kunderne i ATP omfatter næsten alle voksne borgere og samtlige virksomheder i Danmark. ATP's kernekompetence er billig og effektiv administration af omfattende arbejdsmarkedsordninger, herunder formueforvaltning.

I 2011 er der udarbejdet en pensionsguide på nettet, der skal gøre danskerne klogere på pension. Derudover er der arbejdet videre med etableringen af Udbetaling Danmark. For yderligere oplysninger om de øvrige ordninger henvises til [www.atp.dk](http://www.atp.dk).

#### **Pensionforalle.dk - letforståelig pensionsguide for danskerne**

Mange danskere vurderer selv, at de mangler et kvalificeret kendskab til pension generelt og til ATP-ordningen. Som hele Danmarks pensionsselskab har ATP et ansvar for at sikre danskerne økonomisk tryghed i pensionsalderen. Med til det ansvar følger ønsket om at gøre komplekst pensionsstof forståeligt, relevant og interessant.

For at forstå ATP er danskerne nødt til at forstå pension generelt. Pensionforalle.dk er ATP's pensionsguide på

nettet, hvor målet er at gøre danskerne klogere på pension. ATP rådgiver ikke om pension, men guider og inspirerer i et sprog, hvor alle kan være med. På sitet prøver ATP at ramme danskernes behov for viden om pension, når de skal træffe valg i livet. Pensionforalle.dk tager udgangspunkt i de mange skift, den enkelte kan opleve i løbet af tilværelsen – fx ægteskab, børsel, jobskift, skilsmisse – skift, som kan give anledning til at se pensionsforholdene efter.

#### **Udbetaling Danmark – grundforsørgelse til to mio. danskere**

Folketinget vedtog i 2010 at samle administrationen af en række overførselsindkomster hos Udbetaling Danmark, hvor ATP overtager udbetalingerne i oktober 2012. ATP har fået ansvaret herfor, og har dermed også påtaget sig et betydeligt samfundsansvar. Udbetaling Danmark skal håndtere ydelser til ca. to mio. danskere, svarende til ca. 180 mia. kr. om året. Det drejer sig om folkepension, førtidspension, boligstøtte, børseldagpenge og familieydelse.

Mange borgere er afhængige af de udbetalinger, Udbetaling Danmark skal levere, og omkostningerne til administrationen har betydning for samfundsøkonomien. ATP gør derfor samfundsansvar til en central del i opbygningen og driften af Udbetaling Danmark. Opgaven er den hidtil største i ATP's historie, og mere end fordobler den hidtidige organisation, idet opgaven fra begyndelsen skal be-



skæftige 1.500 årsværk.

### Effektiv og enkel administration

Udbetaling Danmark er skabt med henblik på at frigøre offentlige midler og for at lette borgernes kommunikation med det offentlige. Samlingen af administrationen skal give en besparelse på 300 mio. kr. om året, og disse penge skal tilfalde kommunerne. ATP vil realisere gevinsten gennem en enkel, ensartet og effektiv administration. Målet er, at borgerne samtidig oplever høj kvalitet i behandlingen af deres sager.

En stor del af borgerbetjeningen vil foregå som digital selvbetjening. ATP understøtter hermed den omstilling til et digitalt Danmark, som regeringen søger at fremme med Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi.

### Borgere med særlige behov

Omdrejningspunktet for opbygningen af Udbetaling Danmark er borgernes oplevelse af god service, uanset livssituation og digitale færdigheder.

I opbygningen af Udbetaling Danmark er ATP opmærksom på de borgere, der ikke ved egen hjælp kan benytte telefon eller digitale medier i dialogen med offentlige myndig-

heder. Disse borgere er afhængige af en god fysisk, personlig betjening, og ATP og kommunerne har ansvar for at sikre dette.

ATP og kommunerne har fundet en samarbejdsmodel, der skal tage hånd om borgere, som har behov for fysisk betjening. Den betjening bliver en opgave for en del af de 500 medarbejdere, der fortsat skal arbejde med de berørte sagsområder i den kommunale borgerservice.

Ud over de borgere, der har behov for fysisk betjening i kommunen, er ATP opmærksom på borgere, som har vanskeligt ved selv at håndtere dialog med offentlige myndigheder. ATP har derfor etableret et samarbejde med brugerorganisationer for særligt udsatte borgere.

### Korrekt udbetaling på korrekt grundlag

ATP har styrket fokus på, at borgerne modtager korrekt udbetaling på korrekt grundlag, og der er udarbejdet en strategi for kontrolarbejdet. Strategien sigter dels på at gøre det lettere for borgerne at gennemskue, hvad de er berettiget til, og hvordan de skal ansøge, og dels på grundig kontrol af borgernes ansøgninger og løbende udbetalinger. Derudover vil ATP, i tæt samarbejde med kommunerne, skærpe indsatsen for at afdække bedrageri med sociale ydelser.





# Kapitel 2

## ATP som virksomhed







## Samfundsansvar i virksomheden

### Personalepolitik

Personalepolitikkerne bygger på forskellige retningslinjer, værdier og politikker, der sætter rammen for samarbejdet mellem ledelsen og medarbejderne.

### Politik for mangfoldighed

Politikken for mangfoldighed lægger vægt på en rummelig arbejdsplads i forhold til køn, alder, etnicitet, religion og nedsat arbejdsevne.

### Arbejds miljøpolitik

Politikken for arbejds miljø fokuserer på et sikkert, sundt og attraktivt arbejds miljø for alle i ATP.

### Indkøbspolitik

Indkøbspolitikken tilstræber bæredygtige løsninger med vægt på pris, kvalitet og service.

Som virksomhed integrerer ATP samfundsansvar for at styrke den forretningsmæssige udvikling blandt andet ved at skabe en arbejdsplads i verdensklasse ud fra en tese om, at motiverede, stolte og kompetente medarbejdere giver størst værdi for kunderne. Grundlæggende tror ATP på, at udøvelsen af samfundsansvar er en forudsætning for at drive en sund forretning.

ATP som virksomhed opererer indenfor rammerne af ATP's værdier, politikker, interne arbejdsgange og procedurer. Særligt relevante politikker i forhold til denne rapport's fokusområder er blandt andet på områder vedrørende kompetenceudvikling, mangfoldighed, arbejds miljø og indkøb.

### Tilslutning til FN's Global Compact

ATP underskrev i 2011 FN's Global Compact (UNGC) bestående af ti principper (se nedenfor), som alle er baseret på internationalt vedtagne konventioner inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og korruptionsbekæmpelse. Fokus for rapporteringen i 2011 for ATP som virksomhed, er derfor opfyldelsen af udvalgte UNGC-principper.

### Fokus på læring og opbygning af viden

I ATP har læring, videndeling og samarbejde på tværs høj prioritet. Desuden har ATP fokus på at opbygge yderligere netværk og viden på samfundsansvarsområdet. I forbindelse med tilslutningen til Global Compact tilmeldte ATP

### FN's Global Compact's ti principper (UNGC)

#### Menneskerettigheder

1. Virksomheder bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder og
2. sikre sig, at de ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne.

#### Arbejdstagerrettigheder

3. Virksomheder bør opretholde organisationsfrihed og effektivt anerkende retten til kollektiv forhandling,
4. støtte udryddelse af alle former for tvangsarbejde,
5. støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde og
6. eliminere diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold.

#### Miljø

7. Virksomheder bør støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer,
8. tage initiativer til at fremme en større miljømæssig ansvarlighed og
9. tilskynde udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier.

#### Anti-korruption

10. Virksomheder bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse.



sig Global Compacts Nordiske Netværk, og deltog i november 2011 på netværksmøde i Oslo. ATP kompetenceudvikler løbende nøglemedarbejdere på området gennem deltagelse i faglige netværk, kurser og konferencer.

#### **ATP's rapportering til Global Compact**

ATP støtter fortsat op om FN's Global Compact, og kapitlet om samfundsansvar i virksomheden udgør samtidig ATP's første fremskridtsrapport (CoP) til Global Compact.

Rapporteringen er derfor struktureret efter UNGC-principperne, og for 2011 er der sat fokus på UNGC-principperne 1, 2, 6, 7, 8 og 10. Nogle af aktiviteterne indgår naturligt i ATP's daglige drift, mens andre er udvalgte fokusområder.

For så vidt angår princip 3, 4 og 5 lever ATP op til gældende dansk lovgivning på området, og har en mangeårig tradition for et godt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere. Hvad angår princip 9, har ATP som virksomhed ikke haft tiltag i 2011.





## UNGC Princip 1

# Mennesket i fokus

### Udvikling i medarbejdertilfredshed 2007 - 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Arbejdsglæde	77	79	82	84	83
Daglig ledelse	83	83	84	84	85
Det daglige arbejde	78	79	82	84	83
Faglig og personlig udvikling	78	78	80	82	81

### Udvikling i kompetencedage 2007 - 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Kompetencedage (gennemsnit pr. medarbejder)	9,1	9,0	8,3	8,7	8,8
Sygefravær (korttid)	5,6	4,7	5,0	4,1	4,4
Personaleomsætning	-	15,2	6,8	9,0	9,3

ATP har særligt fokus på at skabe en arbejdsplads i verdensklasse, hvor medarbejderne oplever at have råderum, ansvar og indflydelse i dagligdagen. Filosofien er, at alle skal føle sig set, hørt og forstået. Det handler om helhed, respekt og samarbejde. ATP tager udgangspunkt i, at mennesker har forskellige behov, afhængigt af hvilken livsfase de befinder sig i. Dette udmønter sig blandt andet i en familievenlig arbejdsplads, hvor der er fokus på livsbalance og den enkeltes sociale og personlige udvikling. ATP gør sig umage for at skabe en spændende og dynamisk arbejdsplads, hvor mennesker trives og udvikles. Derfor var det også med stolthed, at ATP i 2011 blev kåret til Europas næstbedste arbejdsplads.

#### Krav om trivsel og udvikling

I 2011 var ATP's målepunkter for medarbejderne: 'Arbejdsglæde', 'Daglig ledelse', 'Det daglige arbejde' og 'Faglig

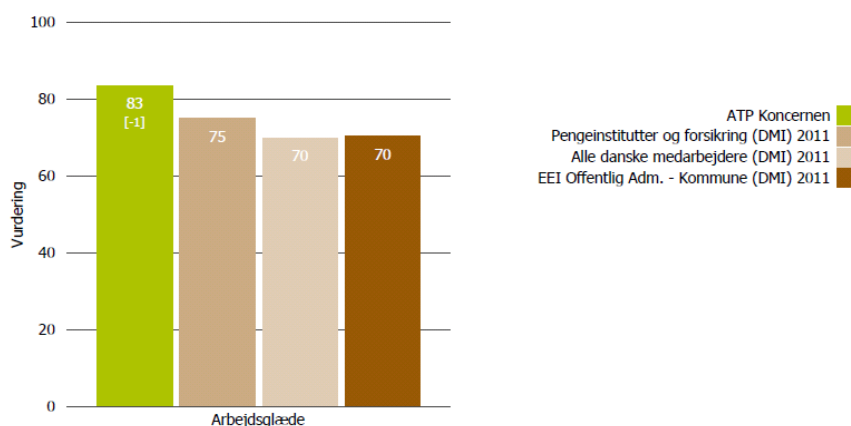
og personlig udvikling'. Det er ATP's erfaring, at netop disse indsatsområder er afgørende parametre for at skabe en arbejdsplads i verdensklasse, og de indgår derfor som centrale målepunkter i det strategiske fokus.

ATP har ambitiøse mål om høj medarbejdertilfredshed, hvilket ses som en forudsætning for at videreudvikle en arbejdsplads i verdensklasse. Siden 1998 har ATP systematisk målt på medarbejdertilfredsheden i virksomheden.

Medarbejdertilfredshedsundersøgelsen (MTU) har således været en del af ATP's forretningsplan i flere år – på lige fod med andre strategiske fokusområder. I 2006 blev der opstillet mål om i 2010 at opnå indeks 80 (indeks 100 = maksimal score) på forskellige målepunkter. Målene blev indfriet i 2010, og det blev besluttet, fremadrettet at arbejde på at fastholde det høje niveau på indeks 80 frem

#### Resultat af medarbejdertilfredshedsundersøgelse 2011

Medarbejderundersøgelsen i 2011 viste, at det er lykkedes at fastholde et højt tilfredshedsniveau, når det gælder ATP som arbejdsplads. Alle forretningsenheder i virksomheden får tilbagemeldinger på resultaterne i form af detaljerede rapporter for det respektive forretningsområde. Ligeledes afrapporteres der på resultaterne til koncerndirektionen, arbejdsmiljøudvalget og samarbejdsudvalget. På baggrund af resultaterne identificeres de indsatsområder, der skal inddrages i det løbende arbejde med at skabe forbedringer. Hvis nogle enheder scorer mindre end indeks 75, skal ledelsen udarbejde handlingsplaner, der identificerer, hvordan man vil forbedre resultatet. Som led i det systematiske arbejdsmiljøarbejde følges der løbende op på handlingsplanerne. Alle medarbejdere i ATP koncernen får adgang til at se rapporten samt handlingsplaner for deres eget område.


**Figur 1: Arbejdsglædens størrelse 2011**


mod 2015. Dette er et ambitiøst mål, idet ATP står overfor en stor organisationsudvikling i 2012, hvor antallet af medarbejdere i koncernen mere end fordobles. Det sker i forbindelse med, at ATP får ansvaret for driften af Udbetaling Danmark, som organiseres med fem regionale centre i Frederikshavn, Holstebro, Haderslev, Vordingborg og Hillerød.

ATP har fokus på at opretholde høj trivsel, arbejdsglæde og produktivitet i den nye og betydeligt større organisation. Kompetenceudvikling, ledelse, arbejdsmiljø, sundhed, arbejdsglæde og livsbalance betragtes som væsentlige forudsætninger for at fastholde det høje MTU-niveau på indeks 80 for 2012.

Ud over HR-nøgletal fra MTU følger ATP også udviklingen

på personaleomsætning, korttidssygefravær og kompetencedage. Her er tendensen også for 2011, at målet om at alle medarbejdere skal have minimum 5 kompetencedage om året er opfyldt. I gennemsnit har medarbejderne haft 8,8 dage til kompetenceudvikling i 2011. Desuden ligger korttidssygefraværet og personaleomsætningen på et lavt og tilfredsstillende niveau.

#### Sundhed forpligter

ATP er arbejdsmiljøcertificeret efter den såkaldte OHSAS 18001, der er en international standard, og har et overordnet ledelsessystem for arbejdsmiljø. Dette sikrer et systematisk fokus på at skabe et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø. I 2012 skal ATP recertificeres. Det planlægges, at de nye Udbetaling Danmark-centre på længere sigt også skal arbejdsmiljøcertificeres.

#### Markant position i forhold til sammenlignelige virksomheder

ATP måler medarbejdertilfredsheden i forhold til en række eksterne benchmarks. På alle overordnede indsatsområder ligger ATP markant højere end sammenlignelige virksomheder. Fx ligger den overordnede arbejdsglæde i ATP på indeks 83, hvor gennemsnittet for 'Alle danske medarbejdere' i sammenlignelige virksomheder i 2011 lå på indeks 70. For branchen 'Pengeinstitutter og forsikring' lå 'Arbejdsglæde' i 2011 på indeks 75 og i branchen 'Offentlig administration og kommune' lå niveauet i 2011 på indeks 70 (se figur 1 ovenfor).



ATP's standard for arbejdsmiljø er også indarbejdet i etableringen af de fem nye Udbetaling Danmark-centre, og vil være udgangspunktet for den sundhedsfremmende og forebyggende indsats i forhold til medarbejderne. Fx vil ATP udbrede tilbud om sund kantineordning, motion, arbejdspladsbesøg og sundhedsrådgivning til alle medarbejdere på tværs af koncernens forskellige lokationer. Desuden vil ATP fortsat prioritere at have aktive foreninger, som eksempelvis personaleforening, kulturforening og sportsforening.

Ved udformningen af bygningerne til Udbetaling Danmark er der lagt vægt på at skabe en fælles ramme for medarbejderne med klare og gennemskuelige strukturer indrettet i et moderne kontormiljø. Det er målsætningen, at bygningerne skal styrke samarbejde og sparring på tværs, således at der skabes en ny samlet virksomhedskultur med et godt arbejdsmiljø, både fagligt og socialt. Bygningerne skal være præget af enkelhed og udstråle seriøs professionalisme og effektivitet og samtidig fremstå venlige og imødekommende.

Desuden flytter ATP's it-område i 2012 ca. 300 medarbejdere til en eksisterende bygning i Allerød, der også indrettes ud fra ATP's krav til et sikkert og sundt arbejdsmiljø, ligesom den sundhedsfremmende og forebyggende indsats også vil blive integreret.

### Hensyn og kompetencer

Ved opstart af Udbetaling Danmark overtager ATP medarbejdere fra kommunerne efter Lov om virksomhedsoverdragelse. I den forbindelse meldte kommunerne sammenlagt ca. 1.100 medarbejdere ind til ATP i efteråret 2011.

Heraf angav 860 medarbejdere, at de forventer at flytte med opgaven til ATP, mens resten er i tvivl.

ATP har lagt vægt på at give de kommende medarbejdere indflydelse på deres fremtidige arbejdsliv. Derfor er de indmeldte medarbejdere blevet spurgt om deres personlige ønsker til både geografisk arbejdssted, sagsområde og arbejdsfunktion. Det har efterfølgende været muligt for ATP at kunne opfylde alle medarbejderes ønsker til både geografisk arbejdssted og sagsområde. Derudover har ATP i langt de fleste tilfælde kunnet opfylde medarbejdernes ønsker til fremtidig arbejdsfunktion.

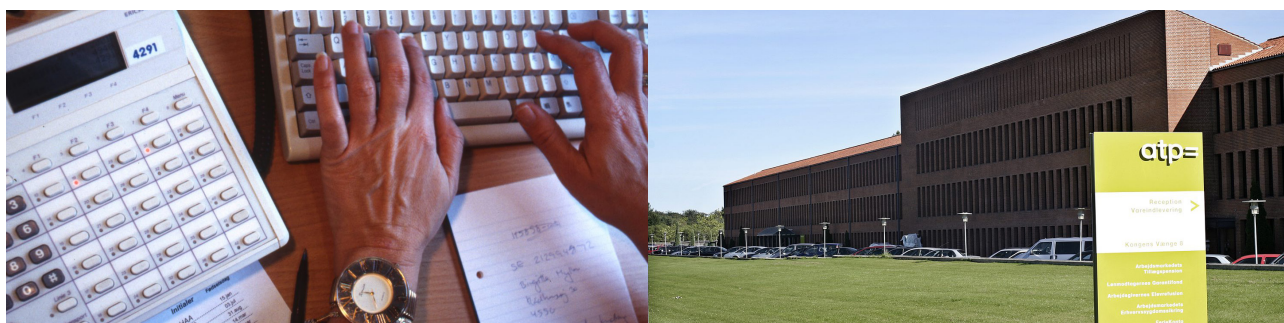
Ud over de medarbejdere, der overføres fra kommunerne, skal ATP rekruttere et yderligere antal medarbejdere. Det endelige rekrutteringsbehov forventes at ligge fast i første kvartal 2012. I bemanningen af centrene tages der højde for, at Udbetaling Danmark gradvist skal reducere antallet af årsværk fra ca. 1.500 til ca. 1.000 frem mod udgangen af 2014. På det grundlag regner ATP med at skulle rekruttere mellem ca. 400 og 600 medarbejdere udefra. En del af disse stillinger oprettes som tidsbegrænsede. Dermed undgår ATP at skulle afskedige overførte medarbejdere fra kommunerne, når antallet af årsværk skal nedbringes.

Rekrutteringsstrategien skal understøtte målet om sikker drift af ydelsesområderne ved opstart af Udbetaling Danmark. Det er afgørende for at opnå en stabil drift, at tilstrækkeligt med kompetente medarbejderressourcer er til stede ved overdragelse af opgaverne fra kommunerne til Udbetaling Danmark. Derudover understøtter rekrutteringsstrategien ATP's generelle HR- og rekrutteringsstrategi, der blandt andet sætter fokus på arbejdsglæde, mangfoldighed og livsbalance.



## UNGC Princip 2

# Leverandørstyring



Som virksomhed har ATP mulighed for eksternt at understøtte menneskerettigheder gennem det daglige arbejde med leverandører og samarbejdspartnere. ATP er derfor opmærksom på vigtigheden af, så vidt muligt, at medvirke til at forebygge krænkelse af menneskerettigheder, og vil løbende arbejde på at styrke indsatsen på dette område.

ATP's indkøbspolitik tilstræber koordinering af indkøb med fokus på pris, kvalitet, service og bæredygtighed. ATP benytter blandt andet Statens og Kommunernes Indkøbs Service (SKI), og derved sikres det, at leverandørerne støtter overholdelse af FN's Global Compact-principper.

I 2011 er der nedsat en arbejdsgruppe, der har til opgave at udvikle arbejdet med bæredygtige indkøb og leverandørstyring. I 2012 indebærer det blandt andet udvikling af en Code of Conduct samt procedurer for håndtering af leverandørsamarbejder og bæredygtige indkøb.

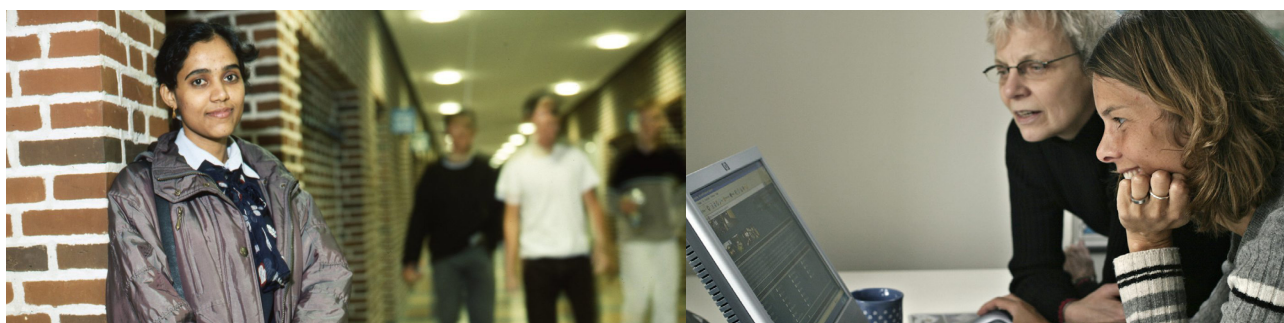
Idet ansvarlig leverandørstyring omhandler både sociale og miljømæssige forhold, forventer ATP, at en styrket indsats på området vil have en positiv effekt til gavn for efterlevelsen af alle UNGC-principper.





## UNGC Princip 6

# Rummelighed og mangfoldighed



ATP har en lang tradition for at arbejde med at skabe en rummelig arbejdsplads. I 2011 formulerede ATP en ny 'Politik for mangfoldighed', der erstatter den tidligere 'Politik for social ansvarlighed' fra 1999. Den nye politik bygger på samme intentioner og formål som tidligere, men øger ambitionsniveauet og anlægger et bredere syn på mangfoldighed.

ATP tror på, at mangfoldighed er en styrke i sig selv, at det giver en bredere opgaveløsning og dermed også en bedre bundlinje. Det vurderes endvidere, at mangfoldighed gør arbejdsmiljøet mere dynamisk og inspirerende og ikke mindst kan være med til at give den enkelte medarbejder en større menneskelig fleksibilitet og læring.

For at understøtte 'Politik for mangfoldighed' er der i 2011 opstillet nye målsætninger om mangfoldighed, og udvalgt

fem fokusområder for at sikre en mangfoldig medarbejdersammensætning - målet er at øge andelen af medarbejdere indenfor følgende medarbejdergrupper:

- Medarbejdere under 35 år
- Medarbejdere over 55 år
- Medarbejdere fra ikke-vestlige lande
- Kvinder i ledelse
- Medarbejdere på særlige vilkår

### Målsætninger frem til 2013

I 2011 har forretningsområderne arbejdet målrettet på at omsætte ATP's 'Politik for mangfoldighed' i konkrete rekrutteringsstrategier. I 2011 er ansat flere medarbejdere under 35 år, hvilket indikerer en effekt af den ændrede måde, ATP rekrutterer på.

### Fokus på mangfoldighed i 2012

I 2012 sættes der fokus på at understøtte mangfoldighedsarbejdet på forskellige måder. For at tiltrække og fastholde unge under 35 år etableres der i 2012 forskellige initiativer, der understøtter 'unge-kulturen' i ATP. For at styrke rekruttering og inklusion af medarbejdere fra ikke-vestlige lande, er der planlagt en række initiativer i 2012 for både ledere og medarbejdere. Her vil der være fokus på kulturforståelse, mangfoldighedsledelse og på, hvordan nye medarbejdere fra ikke-vestlige lande bedst integreres på arbejdspladsen. Derudover tilbyder ATP også fortsat undervisning i dansk til de medarbejdere, der måtte have behov for dette – både til medarbejdere fra ikke-vestlige lande og etniske danskere.



ATP's mangfoldighedsmålsætninger frem til 2013 er ambitiøse. Forretningsområderne er forpligtet af målsætningerne i deres strategiplaner og skal hvert kvartal rapportere til Koncerndirektionen om fremdriften. Det forventes, at det nye og mere brede fokus på mangfoldighed får en positiv effekt på mangfoldighedskulturen i ATP, og kan bidrage til at nå målsætningerne.

#### **Afdelingen for udsatte på arbejdsmarkedet, Fase+**

ATP har erfaring med at have medarbejdere ansat på særlige vilkår. Således er 17 medarbejdere ansat i blandt andet fleksjob og job med løntilskud. Herudover har ATP's afdeling for særligt udsatte på arbejdsmarkedet FASE+ (FACility SErvice+) siden opstarten i januar 2010 haft 23 medarbejdere tilknyttet i kortere og længere forløb.

Siden opstarten i januar 2010 har FASE+ haft fokus på udsatte, nydanske kvinder, der gerne vil ud på arbejdsmarkedet. Der tilrettelægges individuelle udviklingsforløb, der bidrager positivt til at afklare deltagernes kompetencer og parathed i forhold til arbejdsmarkedet. Fokus har især været på at udvikle it- og sprogkundskaber, der gør en væsentlig forskel for, at kvinderne kan få fodfæste på arbejdsmarkedet. ATP har derfor tilbudt it- og sprogundervisningsforløb på arbejdspladsen. Herudover fokuse-

rer ATP på at understøtte, udvikle og styrke kvindernes kulturforståelse i forhold til arbejdsmarkedet.

Kun 4 ud af de 23 kvinder, der har været tilknyttet afdelingen, er stoppet før deres virksomhedspraktik udløb. De væsentligste årsager til, at medarbejdere er stoppet helt, er private forhold.

Det har haft afgørende betydning for succesraten, at en daglig leder af afdelingen har som primær opgave at støtte kvinderne i deres udviklingsforløb. Denne nødvendige ledelseskraft er vigtig både i forhold til kvinderne, og for at være brobygger mellem afdelingen og ATP's kerneforretning og øvrige medarbejdere. Det være sig i forhold til konkrete opgaver og samarbejde, samt myter og fordomme omkring den valgte medarbejdergruppe.

I forhold til de kommende Udbetaling Danmark-centre, ønsker ATP at iværksætte lignende tiltag for udsatte grupper eller andre med særlige behov. Dette vil ske i tæt samarbejde med lokale kommuner og ud fra de særlige behov, der gør sig gældende i lokalområdet. Disse aktiviteter forventes at blive igangsat, når Udbetaling Danmark efter den umiddelbare opstartsfasen er i stabil drift.

#### **Formålet med FASE+**

Formålet med afdelingen er at integrere udsatte grupper på arbejdsmarkedet og give dem mulighed for at blive selvforsørgende på sigt, enten i eller uden for ATP. Medarbejderne løser forskellige serviceopgaver på tværs af ATP's forretningsenheder, og aflaster dermed ATP's enheder. Dette bidrager til, at forretningsenhederne mere effektivt kan fokusere på at løse kerneopgaver. Erfaringer indtil nu viser, at det kan lykkes at give udsatte grupper fodfæste på arbejdsmarkedet, men at det kræver ledelsesfokus samt individuel, grundig introduktion og oplæring.



## UNGC Princip 7

# Miljøhensyn

### Udvikling i el-forbrug 2007 - 2011

	2011	2010	2009	2008	2007
El-forbrug i alt (Mwh)	2.658	2.731	2.883	3.224	3.432
Samlet CO <sub>2</sub> -emission (ton)	1.199	1.232	1.300	1.841	1.959
CO <sub>2</sub> -besparelse for hvert år (CO <sub>2</sub> )	33	69	540	119	171
Økonomisk besparelse for hvert år (t.kr.)	35	77	172	107	155

### Udvikling i varmeforbrug 2007 - 2011

	2011	2010	2009	2008	2007
Varmeforbrug i alt (Mvh)	3.805	3.869	3.786	3.448	3.172
Samlet CO <sub>2</sub> -emission (ton)	359	367	358	326	303
Gennemsnitstemperatur	8,9	6,9	8,6	9,2	9,3
Graddage	271	313	260	242	239

Arbejdet med at reducere virksomhedens energiforbrug og klimabelastning er en integreret del af den daglige drift.

El-forbruget er reduceret hvert år siden 2006, og i de seneste fem år har ATP i gennemsnit haft en økonomisk besparelse på godt 100 t.kr. hvert år, svarende til en CO<sub>2</sub>-besparelse på 900 tons i den femårige periode.

Varmeforbruget er tidligere blevet gennemgået af en energikonsulent, der konkluderede, at bygningen på Kongens Vænge, hvor størstedelen af forbruget ligger, er optimeret korrekt under hensyntagen til byggeår. Det lave varmefor-

brug i 2007 skal blandt andet ses i lyset af, at en del af bygningen var lukket i 2007 grundet ombygning. Varmeforbruget svinger generelt i takt med gennemsnitstemperaturerne og graddage.

Tallet for graddage indikerer det sandsynlige forbrug af energi til opvarmning af huse; jo større graddagetallet, desto større forbrug.

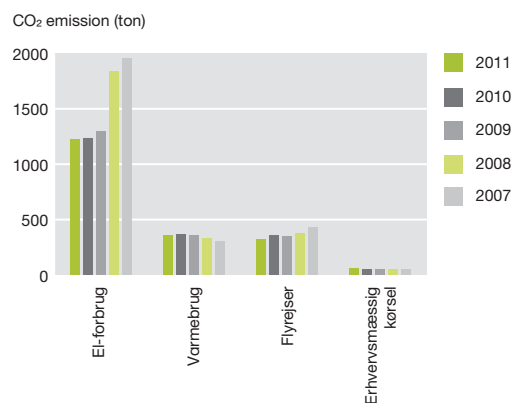
Såvel elektricitet som varme er optimeret, og målet er derfor at fastholde det nuværende lave niveau.





## Udvikling i transport 2007 - 2011

	2011	2010	2009	2008	2007
Kilometer flyrejser ( 1.000 km)	2.825	3.323	2.612	2.788	3.188
CO <sub>2</sub> -emissioner fra flyrejser (ton)	321	361	348	371	427
Kilometer erhvervsmæssig bilkørsel (1.000 km)	323	279	277	292	299
CO <sub>2</sub> -emissioner fra erhvervsmæssig bilkørsel (ton)	57	49	49	52	53
Samlet CO <sub>2</sub> -emission fra transport i alt (ton)	379	411	397	423	480



Distancen for flyrejser er faldet, uden der er udøvet en egentlig aktiv indsats herfor. Den erhvervsmæssige bilkørsel er steget, hvilket blandt andet skyldes etableringen af Udbetaling Danmark, hvor mere kørsel har været nødvendigt. Samlet set er CO<sub>2</sub>-emissionen fra transport dog faldet, og ligger på det laveste niveau i de seneste fem år.

For en mere uddybende beskrivelse af ATP's tilgang til klima og miljøpåvirkning henvises til ATP's klimarapporter for 2008 og 2009, samt Rapport om Samfundsansvar for 2010.

I ATP's kantine har der gennem flere år været fokus på bæredygtighed fra jord til bord. I 2011 modtog kantine Landbrug og Fødevarers 'Kantinepris 2011', som anerkendelse for det daglige arbejde med at sætte handling bag ord, ved at tage et medansvar for den virksomhed og det samfund, som kantine er en del af. Dette sker i forhold

til både medarbejdernes sundhed, anvendelse af lokale råvarer, økologi og ved at uddanne elever og inddrage medarbejdere fra ATP's afdeling for særligt udsatte på arbejdsmarkedet. Kantinen arbejder fremadrettet på at udvikle og styrke fokus på bæredygtighed og har løbende fokus på at reducere madspildet i køkkenet. I 2012 sættes der yderligere fokus herpå gennem en intern kampagne, der opfordrer medarbejderne til at tage mindre på tallerkenen og hellere gå en ekstra gang til buffeten. ATP håber derved at kunne reducere madspild yderligere.

### Miljøkrav til inventar

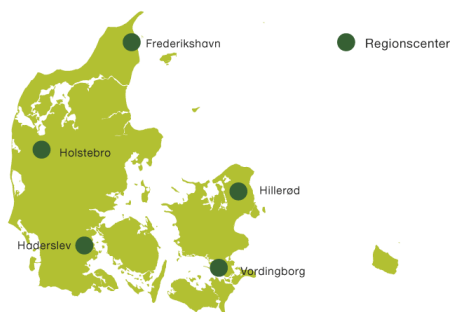
I forbindelse med indkøb af blandt andet inventar til de nye Udbetaling Danmark-centre, stiller ATP i udbudsmaterialet krav om, at leverandørerne anvender materialer, der så vidt muligt kan genanvendes eller afskaffes på en miljøhensigtsmæssig måde. Der foretages desuden løbende bæredygtige ændringer i forhold til indkøb.



## UNGC Princip 8

# Ansvarlighed for miljøet

### Udbetaling Danmark - fem regionale centre



ATP etablerer fem Udbetaling Danmark-centre i byerne Frederikshavn, Holstebro, Haderslev, Vordingborg og Hillerød. Da det ikke har været muligt at finde egnede ledige bygninger til alle centre, opfører ATP tre nye bygninger i Holstebro, Haderslev og Vordingborg. I Frederikshavn placeres Udbetaling Danmark i en eksisterende bygning, der renoveres og indrettes ud fra ATP's krav til arbejdsmiljø og bæredygtigt byggeri. I Hillerød placeres Udbetaling Danmark i ATP's nuværende domicil.

### Nybyggeri og bæredygtighed

I efteråret 2011 blev de første spadestik taget til opførelsen af de tre nye bygninger i Holstebro, Haderslev og Vordingborg. Bygningerne skal stå klar i efteråret 2012, når Udbetaling Danmark går i drift. ATP Ejendomme er bygherre på alle tre bygninger.

ATP Ejendomme har udarbejdet et byggeprogram, der tager ansvar hele vejen rundt, ved at tænke arbejdsmiljø-mæssige, sundhedsmæssige, sociale, økonomiske, miljø-mæssige og klimatiske hensyn ind i en helhedsbetragtning. Byggeprogrammet spænder fra den overordnede



vision og målsætning til specifikke krav for fx tekniske installationer. Byggeprogrammet er udformet som et generelt program for at sikre ensartethed og en gennemgående linje i de nyopførte centre.

Der bliver i byggeprocessen fulgt tæt op på, at ATP's krav bliver indarbejdet i byggerierne. Byggerierne skal være bæredygtige med vægten lagt på totaløkonomiske tiltag. ATP stiller blandt andet krav om, at alle tre nybygninger bliver opført som lavenergibygninger, der som minimum lever op til energikrav 2015. På bygningerne i Haderslev og Vordingborg bliver der fx installeret solcelleanlæg for energioptimering af bygningerne. Herudover stilles en række arbejdsmiljø-mæssige krav til bygningerne, der skal sikre optimale rammer for brugerne.

Udover at have fokus på de færdige byggerier, stiller byggeprogrammet også krav til sikkerhed, sundhed og miljøhensyn undervejs i byggeprocesserne. Fx lægges der vægt på, at transporten af materialer til og fra byggepladserne miljø-mæssigt skaber mindst mulig belastning.

### Bæredygtigheds-screening af byggeprogram

I forbindelse med udarbejdelsen af byggeprogrammet er projekterne blevet screenet i Rambølls model for bæredygtigt byggeri – RamSub. Denne model omsætter alle aspekter af bæredygtighed til målelige størrelser (RamSub-score) og visualiserer graden af bæredygtighed i alle faser af byggeprojektet. På baggrund af screeningen blev byggeprogrammet skærpet på en række områder.



## UNGC Princip 10

# Anti-korruption



ATP's bestræbelser på at modvirke alle former for korruption er funderet i værdigrundlaget, som udtrykker respekt for det forhold, at ATP administrerer mere end 4,7 millioner medlemmers midler. I praksis har ATP politikker for fortrolighed, gaver og interessekonflikter, personlige relationer samt intern viden, politikerne gælder for alle medarbejdere. Der er formuleret 'Retningslinjer om fortrolighed, gaver og interessekonflikter', som er i overensstemmelse med dansk lovgivning, og indeholder retningslinjer for gaver, frokoster/middage og kurser/arrangementer. Retningslinjerne for personlige relationer omfatter såvel nære relationer som øvrige relationer. Retningslinjerne håndhæves i det daglige, og fungerer handlingsvejledende for alle medarbejdere i ATP.

Derudover har ATP formuleret 'Retningslinjer om intern viden, værdipapirhandel, kursmanipulation og spekulation m.v.', ligesom alle medarbejdere har skærpet tavshedspligt jf. ATP-lovgivningen.

### Whistleblower-funktion

I foråret 2011 nedsatte ATP en intern arbejdsgruppe for at etablere en Whistleblower-funktion.

Whistleblower-funktionen skal sikre, at enhver medarbejder, samarbejdspartner og leverandør i ATP anonymt kan kontakte en uvildig instans og anmelde interne forhold, der vurderes at være ulovlige. Formålet med at etablere en Whistleblower-funktion er at beskytte ATP mod økonomisk kriminalitet og misbrug.

I 2011 er der arbejdet på at finde et egnet it-system, der kan håndtere den type af følsomme data, som Whistleblower-funktionen skal kunne behandle, hvorefter en godkendelse fra Datatilsynet indhentes. Dernæst kan selve implementeringen af Whistleblower-funktionen finde sted. Målet er, at Whistleblower-funktionen er færdigudviklet og implementeret i løbet af 2012.





# Kapitel 3 ATP som investor

Symbol	YTD	1 year	3 month	1 month	YTD
IBM	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
MSFT	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
GOOGL	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
AMZN	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
FB	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
DIS	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
WMT	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
CVX	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
PG	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
KO	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
MRK	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
LLY	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
UNH	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
ABBV	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
BDX	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
MRK	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
UNH	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
ABBV	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24
BDX	11.24	11.24	11.24	11.24	11.24

Enlighten Investors' Bid Hopes Are Waning, WDC  
Oscar Award Show Tries to Bounce Fading Image, WDC  
Coca-Cola Directors Split Over Succession, FT Bares IC  
WMP US: Standard & Poor's Announces Changes in Ra  
AM Call: YTD, MOT, CCL, CCU, DIS, Telecom Ser  
Clear Channel - Outdoor Strength should Offset Radio  
Disney Walt - Roberts Land?  
Clear Channel - Outdoor Strength should Offset Radio  
Disney Walt - Roberts Land?  
Reviews of U.S. Economic Releases in Wake of Fed  
Arista, Crown Holdings, Netflix, Target: U.S. Equity Prose  
Sony's '00 First-Draft' Remains No. 1 With \$21.9B A/S

Symbol YTD 1 year 3 month 1 month YTD  
GOOGL 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
MSFT 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
AMZN 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
FB 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
DIS 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
WMT 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
CVX 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
PG 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
KO 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
MRK 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
LLY 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
UNH 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
ABBV 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
BDX 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
MRK 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
UNH 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
ABBV 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24  
BDX 11.24 11.24 11.24 11.24 11.24

INTERNET BDL GROUP  
FLORPHONE COMPANY  
FLOREN COMPANY  
1914 Telephone Com  
ENRCH IS  
at Stadium Update  
at Stadium Update  
Nordic Equity Move

05:12:46 10:12:46  
London





## Samfundsansvar i investeringerne

### Retningslinjer for social ansvarlighed

ATP køber ikke aktier i virksomheder, der bevidst og gentagne gange bryder regler, der er fastsat af nationale myndigheder på de markeder, hvor virksomheden arbejder, eller af internationale organisationer med Danmarks tiltrædelse.

ATP køber ikke aktier i virksomheder i lande, som er genstand for en handelsblokade, der er vedtaget af FN eller EU og er tiltrådt af Danmark.

### Retningslinjer for aktivt ejerskab

Sigtet med ATP's retningslinjer for aktivt ejerskab er alene at beskytte

og forøge afkastet af investeringerne. Der lægges vægt på, at det aktive ejerskab sikrer de selskaber, der er investeret i, de laveste kapitalomkostninger og den største konkurrenceevne til gavn for alle aktionærer og for virksomhedens øvrige interessenter.

ATP's aktive ejerskab fokuserer især på aktionærernes rettigheder, bestyrelse og direktion, information og kommunikation samt relationer til andre aktionærer.

*Den fulde ordlyd af retningslinjerne findes på [www.atp.dk](http://www.atp.dk) - 'Om ATP' - 'Investeringer'.*

ATP udøver samfundsansvar i investeringerne for at beskytte og forøge afkastet til gavn for medlemmerne. Rammerne for arbejdet er de retningslinjer, som bestyrelsen har fastlagt for henholdsvis social ansvarlighed i forbindelse med investeringer og aktivt ejerskab.

Sammen danner retningslinjerne grundlaget for, at der i praksis i investeringsanalyser og -beslutninger indgår et bredt spekter af samfundsmæssigt relevante overvejelser omkring miljø/klima, sociale forhold og god selskabsledelse, også kaldet ESG-hensyn (Environmental, Social and Governance issues).

### Retningslinjer for social ansvarlighed i investeringer

ATP's retningslinjer for social ansvarlighed i forbindelse med investeringer betyder, at de virksomheder, ATP køber aktier i, skal respektere lov og ret i de lande, hvor de opererer. Derudover skal de respektere de regler, normer og standarder, der følger af konventioner og andre internationale aftaler, som Danmark har tiltrådt i fx EU og FN. (Det gælder, uanset om det land, hvori selskabet opererer, har tiltrådt disse konventioner).

ATP mener, at retningslinjerne medvirker til at beskytte og forøge afkastet af ATP's investeringer. Optræder en virksomhed ikke ansvarligt, kan det påvirke dens værdi. Omvendt kan udøvelse af samfundsansvar begrænse risici og skabe forretningsmæssige muligheder: Det kan bidrage til at forøge værdien af ATP's ejerandel.

### Retningslinjer for aktivt ejerskab

Formålet med retningslinjerne for aktivt ejerskab er at beskytte og forøge afkastet af ATP's investeringer via fremme af god selskabsledelse. Aktivt ejerskab kan bidrage til at sikre selskaberne lavere kapitalomkostninger og større konkurrenceevne til gavn for alle aktionærer og selskabets øvrige interessenter.

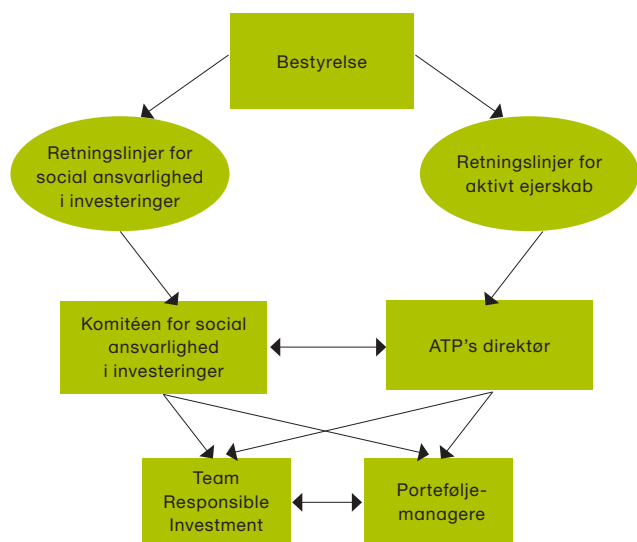
### ATP og FN's Principper for Ansvarlige Investeringer (PRI)

ATP var i 2006 den første danske investor, der tilsluttede sig FN's Principper for Ansvarlige Investeringer, PRI.

Fordi spørgsmål om samfundsansvar ofte går på tværs af landegrænser, er internationalt samarbejde centralt – og PRI's seks principper er blevet en global anerkendt



### ATP's styringsmodel for samfundsansvar i investeringer



#### Bestyrelsen

Fastlæggelse af politikker.

#### Komiteen for social ansvarlighed i investeringer

Ledes af ATP's direktør. Deltagelse af CIO, relevante investeringschefer og portefølje-managere samt Team Responsible Investment. Komiteen er ansvarlig for, at retningslinjerne for social ansvarlighed i investeringer overholdes.

#### Team Responsible Investment

Dagligt ansvarlig for overvågning af brud på retningslinjerne for social ansvarlighed i investeringer i tæt samarbejde med portefølje-managere. Leverer fact-finding i forbindelse med due diligence, overvågning af investeringsporteføljen og målrettede dialoger med selskaber. ATP's videnscenter for integration af samfundsansvar på tværs af risikoklasser.

#### Interne og eksterne portefølje-managere

Dagligt ansvarlig for risikovurderinger og integration af retningslinjerne for social ansvar og politik for aktivt ejerskab i forbindelse med due diligence og løbende forvaltning af porteføljen.

ramme for investorers arbejde med samfundsansvar, hvilket også gælder for ATP.

ATP koncernen rapporterer hvert år til PRI om resultater og fremdrift på området. Den seneste rapport til PRI er tilgængelig på ATP's hjemmeside. Her findes også yderligere information om arbejdet med social ansvarlighed i investeringer.

I den foreliggende rapport om samfundsansvar, er kapitlet

om 'ATP som investor' inddelt efter PRI's seks principper for ansvarlige investeringer. Hovedvægten er lagt på aktiviteter og resultater for 2011. En mere detaljeret beskrivelse af ATP's tilgang til de enkelte principper findes i Rapport om Samfundsansvar for 2010.

Den engelske forkortelse 'ESG' benyttes tilbagevendende i det følgende, og er synonym med 'miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige' (Environmental, Social, Governance).

#### United Nations Principles for Responsible Investments

Som institutionelle investorer har vi en forpligtelse til at handle i vore begunstiges bedste interesse på lang sigt. I kraft af denne betrodte rolle mener vi, at emner, der relaterer sig til miljø, sociale forhold og governance (ESG), kan påvirke en investeringsporteføljes resultater (i forskellig grad alt afhængig af hvilken virksomhed, sektor, region, kategori samt tidsperiode, der er tale om).

Vi anerkender også, at anvendelsen af disse principper kan medvirke til, at investorerne i højere grad handler i overensstemmelse med samfundets bredere målsætninger. Derfor forpligter vi os, i den udstrækning det er foreneligt med vore forpligtelser overfor de begunstige, til følgende:

Vi vil inkorporere ESG-relaterede emner i investeringsanalyser og beslutningsprocesser.

Vi vil udøve aktivt ejerskab og inkorporere ESG-relaterede emner i vores ejerskabspolitikker og praksis.

Vi vil søge at få relevant information vedrørende ESG-relaterede emner fra de virksomheder, vi investerer i.

Vi vil fremme accept og implementering af principperne i investeringsbranchen.

Vi vil samarbejde om at øge vores effektivitet i forbindelse med implementeringen af principperne.

Vi vil hver især rapportere om aktiviteter og fremskridt i forhold til implementeringen af principperne.

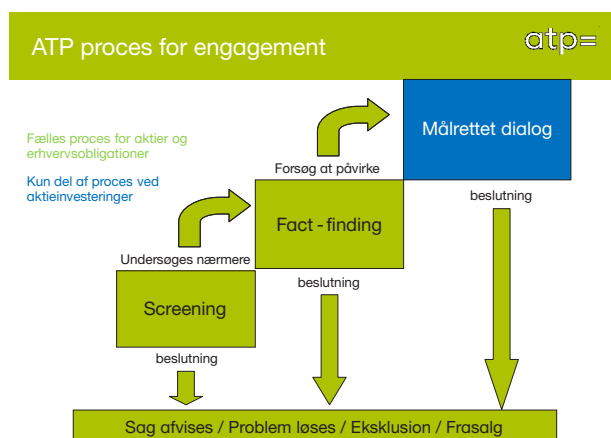
(oversættelse: ATP)



## PRI Princip 1

# Integration

Figur 2: ATP's proces for engagement



### Ny proces for samfundsansvar ved investering i erhvervsobligationer

I 2011 udviklede ATP en ny proces for inddragelse af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold (herfra ESG-forhold) ved investeringer i erhvervsobligationer. Hensigten er at mindske ukompenserede ESG-risici fra porteføljen.

ATP anvender en tilpasset version af sin strukturerede engagementmodel ved investering i erhvervsobligationer. Den tilpassede version består af to faser: screening og fact-finding jf. figur 2 ovenfor.

Screeningfasen har til formål at holde ATP orienteret om formodede brud på retningslinjerne for social ansvarlighed i investering. I de tilfælde, hvor screening fører til en styrket mistanke om, at et selskab har brudt retningslinjerne, iværksætter ATP fact-finding.

Formålet med fact-finding er at afgøre, om der er tale om bevidste og gentagne brud på retningslinjerne.

Vurderer ATP efter fact-finding, at der er tale om brud på

ATP's retningslinjer, kan ATP's komité for social ansvarlighed beslutte, at selskabet ekskluderes.

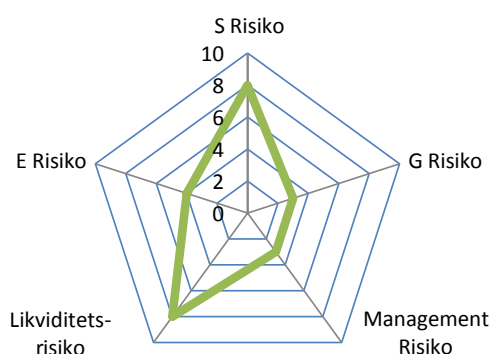
I modsætning til ATP's strukturerede engagementproces i forbindelse med investeringer i aktier, er den såkaldte målrettede dialog, hvor ATP forsøger at ændre adfærd hos et givent selskab, ikke en option i forbindelse med investering i erhvervsobligationer. Denne metodemæssige forskel er baseret på, at ATP i forbindelse med sine aktieinvesteringer opnår såvel pligter som rettigheder som ejer. Ved investering i erhvervsobligationer er ATP långiver – og besidder herved hverken rettigheder eller pligter som ejer.

Eksklusion af et selskab udelukker investeringer i både aktier og erhvervsobligationer, uanset hvilket type aktiv der indgår i porteføljen, når beslutningen træffes. ATP offentliggør eksklusioner af selskaber på hjemmesiden.

ATP traf sidste gang beslutning om eksklusion af et selskab i 2009.



Figur 3: Eksempel på Risiko-radar



#### ATP's Risiko-radar – et analyseværktøj

ATP har udviklet en såkaldt 'Risiko-radar', der kan synliggøre ESG-problemer og indsatsområder i forbindelse med nye investeringer. Jo højere risiko, desto længere væk fra centrum vil markøren være jf. figur 3 ovenfor.

Eksemplet er tilfældigt. Det viser en situation, hvor ATP vurderer, at den største risiko kommer fra sociale forhold. Det kan for eksempel skyldes bekymringer om arbejdstagerforhold eller menneskerettigheder. Eksemplet viser også en høj

likviditetsrisiko, hvilket betyder, at investeringen vil være vanskelig at afhænde inden for en kort tidshorisont, hvis der skulle opstå uoprettelige brud på ATP's retningslinjer.

På den positive side viser modellen, at ATP vurderer 'management risikoen' til at være lav. Denne vurdering afhænger af selskabets politikker og processer for håndtering af ESG-hensyn, herunder ledelsens og bestyrelsens fokus på området. En positiv eller negativ forhistorie i forhold til at forhindre og håndtere problemer indgår også i vurderingen.

#### Integration af samfundsansvar i infrastrukturinvestering

I 2011 overtog investeringsfonden Horizon Road, som ATP er medejer af, det fulde ejerskab af ConnectEast, der driver 39 km betalingsmotorvej omkring Melbourne i Australien.

Inden ATP gav tilsagn til Horizon Road's planer om at overtage ejerskabet, gennemførte ATP en due diligence af investeringen med fokus på både finansielle aspekter og forhold vedrørende samfundsansvar.

I undersøgelsen af ConnectEast's samfundsansvar indgik information om ansættelsesforhold, ulykkesfrekvenser, energiforbrug, vandafledning, luftforurening, støjafskærmning med mere. ATP vurderede også bestyrelsens fokus og ledelsens kapacitet på området, samt Horizon Road's evne til, som administrator, at håndtere eventuelle fremtidige ESG udfordringer i samarbejde med selskabet.

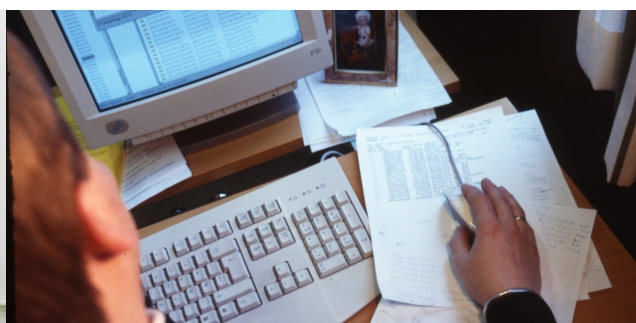
Undersøgelsen viste, at ConnectEast, ud over at leve op til den australske regulering, har iværksat en række positive tiltag.





## PRI Princip 2

# Aktivt ejerskab



### Aktivt ejerskab i praksis

For at øge åbenheden om arbejdet med aktivt ejerskab, har ATP siden foråret 2011 offentliggjort sine indlæg på selskabernes generalforsamlinger på ATP's hjemmeside.

Det aktive ejerskab indeholder fortsat også dialog med selskabernes bestyrelse og direktion samt andre aktionærer.

Dialog med selskabernes bestyrelse vedrører hovedsageligt spørgsmål om god selskabsledelse og overordnet strategi, mens dialog om aktiviteter og resultater primært sker mellem ATP og direktion.

ATP vurderer, at arbejdet med aktivt ejerskab giver ATP en værdifuld indsigt i selskaberne og dermed det bedste mulige grundlag for investeringsbeslutninger. Endvidere opnår ATP mulighed for at påvirke selskabet i en for aktionærerne positiv retning til gavn for ATP's afkast.

### Bæredygtighedsingeniør i ATP Ejendomme

ATP Ejendomme sætter bæredygtighed i højsædet, både

ved nye investeringer og i den daglige drift af eksisterende ejendomme. At være på forkant med krav om ejendommens indretning, arkitektur og miljømæssige forhold er et væsentligt konkurrenceparameter, når det handler om at tiltrække lejere – og er dermed en forudsætning for et højt og stabilt afkast.

Da ATP Ejendomme ansatte en 'bæredygtighedsingeniør' i 2011, blev der sat yderligere fokus på dialog med lejerne om bæredygtig adfærd. En primær opgave er at analysere energiforbruget og synliggøre investeringer i forbedringer, som er fordelagtige både for ATP, fordi værdien af ejendommene øges, og for lejerne, der kan opnå bedre indeklima og/eller lavere udgifter til elektricitet og varme.

For at skabe et detaljeret indblik i lejernes forbrugsmønstre, har ATP Ejendomme som mål at etablere automatisk energiregistrering på alle ejendomme i løbet af 2012.

Fordi effekten af initiativerne om bæredygtighed i sidste ende afhænger af lejernes handlinger, udgav ATP Ejendom-



me i 2011 en 'Grøn Guide' rettet mod lejermålenes brugere. Vejledningen giver enkle råd om, hvordan små ændringer i vaner kan ændre energiforbrug og affaldsmængder.

En simpel kilde til CO<sub>2</sub>-reduktion kan være tidsstyring, så lys, varme og ventilation tilpasses lejers behov, og forbruget af elektricitet til afkøling af it- og serversystemer minimeres om natten og i weekenden. Derfor udgiver ATP Ejendomme i 2012 også en vejledning målrettet det tekniske personale.

Disse tiltag vil bidrage til ATP Ejendomes målsætning om at spare 100 tons CO<sub>2</sub> i 2012 i forhold til 2011. Bæredygtighedsingeniøren vil monitorere udviklingen i 2012, og etablere et systematisk CO<sub>2</sub>-regnskab, både for ATP Ejendomme som virksomhed, og for de enkelte udlejningsejendomme.

Bæredygtighedsingeniøren kan også vejlede lejerne om valg af materialer ved istandsættelser. ATP Ejendomme tilbyder blandt andet tæpper, maling og lys, der bærer miljømærker som Svanen eller EU-blomsten.

#### Dialog med Lundbeck

Medicinalselskabet Lundbeck blev i 2011 kritiseret af flere internationale interesseorganisationer, og kom i mediernes søgelys, fordi epilepsi-medicin fra selskabet blev anvendt som bedøvelsesmiddel i forbindelse med henrettelse af dødsdømte fanger i en række amerikanske stater.

ATP drøftede sagen med selskabet, både som del af den almindelige dialog, og på møder med specifikt fokus på problemstillingen. Samtalerne omhandlede Lundbecks mulighed for at stoppe fængslernes brug af stoffet i forbindelse med henrettelser og selskabets åbenhed og dialog med sine interessenter.

ATP vurderede, at der ikke var tale om brud på ATP's retningslinjer for social ansvarlighed i investeringer, men mente, at Lundbeck ikke i starten i tilstrækkeligt omfang lykkedes med sin kommunikation over for selskabets interessenter.

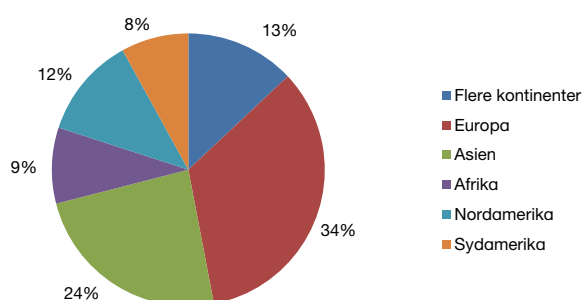
ATP har noteret sig, at Lundbeck på baggrund af erfaringerne har gennemført flere interne initiativer, der kan ruste selskabet bedre til eventuelle lignende sager i fremtiden. Endvidere noterer ATP sig, at en af selskabets oprindeligt mest intense kritikere i dag bruger Lundbeck som det gode eksempel i forhold til andre selskaber, der inddrages i tilsvarende sager.



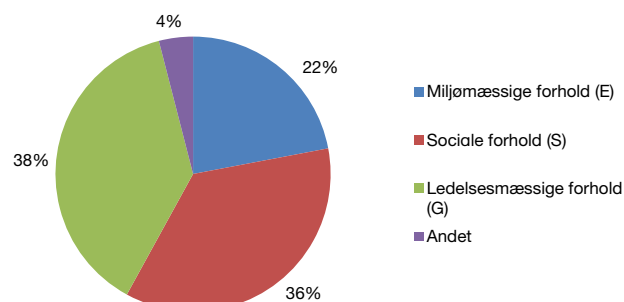
## PRI Princip 3

# Information fra selskaberne

Figur 4: Undersøgte sager fordelt på kontinenter



Figur 5: Undersøgte sager fordelt på sagstype (E, S, G)



### Undersøgte sager for brud på retningslinjerne for social ansvarlighed i 2011

ATP undersøgte mere end 250 anklager om brud på retningslinjerne for social ansvarlighed i investeringer i 2011. De undersøgte sager var såvel geografisk som temamæssigt bredt fordelt, hvilket er illustreret i figur 4 og 5 ovenfor.

Da der i ingen af sagerne var tale om bevidste og gentagne brud på retningslinjerne for social ansvarlighed i investeringer, traf ATP hverken beslutning om iværksættelse af målrettet dialog eller eksklusion i 2011.

### Rapportering om samfundsansvar i ejendomsfonde

ATP bruger mange forskellige kilder til at opnå viden om ESG-forhold vedrørende investeringerne. Det gælder både for investeringer, der sker direkte i virksomheder, og indirekte via fonde. I mange tilfælde er enhedernes egen rapportering i kombination med anden fact-finding og løbende dialog tilstrækkelig. I andre tilfælde beder ATP om flere oplysninger, enten på ad-hoc basis eller som del af stan-

dardiserede rapporteringsinitiativer. Et eksempel på sidstnævnte er ATP Real Estate Partners (ATP REP), der i 2011 tilsluttede sig 'the Global Real Estate Sustainability Benchmark' (GRESB).

ATP REP forvalter ATP's indirekte investeringer i europæiske og amerikanske ejendomsfonde og joint-ventures. Ved indirekte investeringer er det fondmanagerne, og ikke investorerne, der fører kontrol med ejendommene. Fordi det ikke, som ved direkte investeringer i danske ejendomme, er muligt at gå i personlig dialog med lejerne og kontrollere driften, har ATP REP valgt at basere sit arbejde med bæredygtighed på deltagelse i GRESB. Initiativtagerne bag GRESB er nogle af verdens største institutionelle investorer, universitetsforskere samt relevante brancheorganisationer. Med GRESB får investorerne et værktøj, der kan danne afsæt for dialog med fondmanagerne om sociale- og miljømæssige forhold på baggrund af standardiseret rapportering fra de deltagende fonde.



Initiativet består af en årlig undersøgelse, der i 2011 dækkede 340 fonde med investeringer i mere end 21.000 erhvervsejendomme over hele verden. Resultatet var en rapport med globale eksempler på 'best practice' for bæredygtighed. ATP REP bruger GRESB til at gå i dialog med ejendomsfondene om, hvordan de kan måle og eventuelt forbedre egen bæredygtighed fremover. Motivet er tiltro til, at bæredygtighed fører til forbedret afkast i kraft af lavere driftsomkostninger og reduceret porteføljerisiko.

Resultatet af analysen i 2011 var positivt. Der var fremgang i forhold til fondenes fokus på bæredygtighed. Men undersøgelsen viste også, at der stadig er et stykke vej fra formuleringen af politikker for bæredygtighed til effektiv implementering. ATP REP vil også fremover have fokus på disse udfordringer for fondene i porteføljen.

#### Øget transparens om betalinger i udvindingsindustrien

ATP tilsluttede sig i 2011 Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) som såkaldt 'supporting investor'. EITI er et internationalt forum bestående af stater, virksomheder, interesseorganisationer, civilsamfund og investorer, der samarbejder om at bekæmpe korruption i udvindingsindustrien. Redskabet er gennemsigtighed i betalinger mellem udvindingsselskaberne og staterne, de opererer i.

I lande, der har implementeret EITI, oplyser olie- og mineselskaber, hvor meget de har betalt til de lokale myndigheder, der samtidig offentliggør, hvor meget de har modtaget. Åbenhed og synliggørelse af pengestrømmene er et vigtigt middel i kampen mod korruption, fordi det giver mulighed for demokratisk kontrol.

Korruption udgør et alvorligt brud på de krav om god selskabsledelse, der udspringer af ATP's retningslinjer for social ansvarlighed i forbindelse med investeringer. Det svækker tilliden til et selskabs ledelse og hindrer fair markedsvilkår, og det udgør samtidig et samfundsproblem, der kan hindre bæredygtig udvikling og demokratiske processer. Med beslutningen om at blive 'supporting investor' ønsker ATP at tilkendegive sin støtte til EITI's vigtige arbejde.





## PRI Princip 4

# Udbredelse af principperne for ansvarlige investeringer

### Ændret obligatorisk rapportering i PRI

Den årlige rapportering til PRI er det eneste krav, som underskrivere af PRI skal overholde for at være en del af initiativet. Derfor er det vigtigt for PRI's legitimitet, at kravet om rapportering bidrager til at fastholde et højt ambitionsniveau hos investorer og øvrige underskrivere af principperne.

Det er samtidig vigtigt for initiativets succes og gennemslagskraft i den finansielle sektor, at PRI opnår større tyngde i flere verdensdele – herunder særligt USA og Asien, end det er tilfældet i dag. I den forbindelse er det nødvendigt at sikre, at PRI's rapporteringskrav udformes på en måde, så rapporteringen ikke i sig selv udgør en barriere for, at PRI kan tiltrække og fastholde investorer i initiativet.

ATP har gennem de seneste år været i dialog med PRI omkring en forbedring af det spørgeskema, der danner grundlag for den obligatoriske rapportering.

PRI's bestyrelse traf i 2011 beslutning om, at rapporteringen til PRI fremover i højere grad skal være offentlig tilgængelig. Der blev samtidig nedsat en international ekspert-

gruppe, der skal bistå PRI med at udarbejde de nye rapporteringskrav. ATP er, som den eneste nordiske investor, deltager i den tekniske komité, der rådgiver PRI om udviklingen af den nye standard.

Arbejdet i ekspertgruppen har vist en bred vifte af holdninger til, hvordan fremtidens PRI rapportering bør indrettes. ATP arbejder aktivt for, at den fremtidige obligatoriske rapportering til PRI er baseret på transparens og fleksibilitet:

- Transparens, så forskellige interessenter i højere grad end i dag kan få indsigt i de tilsluttede investorers individuelle arbejde med samfundsansvar i investeringerne
- Flexibilitet, så PRI fortsat kan rumme og understøtte den brede vifte af tilgange til samfundsansvar i investeringer, som de tilsluttede investorer ud fra deres vidt forskellige kulturelle som investeringsmæssige udgangspunkter repræsenterer.

ATP valgte allerede i 2010 frivilligt at få offentliggjort sin rapportering til PRI på initiativets hjemmeside.

### ATP's samarbejdspartnere tilslutter sig PRI

ATP gik i 2010 i dialog med flere forvaltere med henblik på at sikre deres tilslutning til PRI. På den baggrund kan ATP med tilfredshed konstatere, at blandt andet ATP's samarbejdspartnere PIMCO og Goldman Sachs Asset Management (to af verdens meget store kapitalforvaltere) i 2011 valgte at tilslutte sig PRI.



## PRI Princip 5

# Samarbejde

### Underskrivere af de nye Principper for Ansvarlig Investering i Landbrug forpligter sig til at:

- 1: Fremme miljømæssig bæredygtighed
- 2: Respektere arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder
- 3: Respektere eksisterende land- og ressourcerettigheder
- 4: Opretholde høje etiske og forretningsmæssige standarder
- 5: Rapportere om aktiviteter og fremskridt i implementering og promovering af principperne

### Nye principper for ansvarlig investering i landbrug

Der er de senere år kommet internationalt fokus på investeringer i landbrug. Både positivt i forhold til at øge udbyttet af afgrøder via forbedret produktion, og negativt i forhold til beskyldninger om spekulation og 'land-tyveri', hvor investorer overtager jord uden at inddrage og kompensere lokale jordbrugere.

ATP har ikke investeringer i landbrug, men valgte alligevel at deltage i en international gruppe af institutionelle investorer, der i 2011 samarbejdede om at udvikle fem nye 'Principper for Ansvarlig Investering i Landbrug' (The Principles for Responsible Investment in Farmland).

ATP tog udgangspunkt i de standarder, ATP allerede har gode erfaringer med fra investeringer i skove. Her er gode relationer til lokalbefolkningen, ordentlige arbejdsforhold og rentabel drift under iagttagelse af miljøhensyn med til at sikre aktivernes værdi både på kort og lang sigt, hvilket

har afgørende betydning for valget af investeringer.

Investorer, der underskriver de nye principper, forpligter sig til et fortsat fokus på god forretningskik, menneskerettigheder og miljø ved investeringer i landbrug.

Investorer, der henviser til principperne, vil stå stærkere, når de stiller krav til eksterne forvaltere om due diligence og planer for risikohåndtering. ATP vil selv bruge de nye principper aktivt ved fremtidig vurdering af mulige investeringer i landbrug.

ATP fortsætter samarbejdet i 2012. Både som medlem af styregruppen bag principperne, og som deltager i en ny arbejdsgruppe med fokus på landbrugsinvesteringer, der er blevet etableret under PRI.

### ATP formand for Dansif

ATP overtog i 2011 formandsposten i Dansif (Danish Social Investment Forum) efter at have været aktiv i bestyrelsen, siden foreningen blev grundlagt i 2008.

Dansif offentliggjorde i 2011 sin første statistik vedrørende medlemmernes arbejde med samfundsansvar. Desuden fik Dansif udarbejdet sin første videnskabelige rapport om et ESG-emne for medlemskredsen.



#### ATP Ejendomme aktiv i bæredygtigheds certificering

ATP Ejendomme er medstifter og medlem af bestyrelsen i Green Building Council Denmark (DK-GBC), der har til formål at udvikle en certificeringsordning for bæredygtighed i dansk byggeri. Ordningen vil gøre det muligt at analysere bæredygtigheden af byggeri i alle aldre på en række parametre. Dermed kan ejendommene optimeres til gavn for både mennesker, miljø og økonomi.

Der henvises i øvrigt til Green Building Council Denmark's hjemmeside på [www.dk-gbc.dk](http://www.dk-gbc.dk)

Blandt de første byggerier, der skal certificeres, er Pakhuset på Langelinie Allé, som ATP Ejendomme er bygherre på. Det er et nyt kontorhus, som bliver bygget med øje for bæredygtige muligheder.

#### ATP investerer i bæredygtigt FN-byggeri

ATP, By & Havn og PensionDanmark har i 2011 oprettet et konsortium, der for en pris på godt 2,1 mia. kr. har købt FN Byen på 45.000 m<sup>2</sup> på Marmormolen i København. I handlen indgår yderligere byggeretter på to kontortårne på i alt 60.000 m<sup>2</sup> på henholdsvis Marmormolen og spidsen af Langelinie. Dette er dermed årets største ejendomshandel, hvoraf ATP ejer 45,75 pct.

Investeringen i FN Byen er i god overensstemmelse med ATP's strategi for investeringer i fast ejendom. Der er tale om et topmoderne kontorbyggeri med en fantastisk placering, og ejendommen er udlejet på gode lange lejekontrakter til FN.

Som led i FN Byens store fokus på bæredygtighed i bred forstand bliver byggeriet LEED-certificeret (Leadership in Energy and Environmental Design). Certificeringen omfatter aspekter af social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed.

Se mere om LEED på [www.usgbc.org/LEED/Intro](http://www.usgbc.org/LEED/Intro)





## PRI Princip 6

# Dialog og rapportering

### Investeringer i statsobligationer

Der er i den senere tid kommet større offentligt fokus på hvilke landes statsobligationer, den enkelte investor investerer i. ATP har derfor i 2011 valgt at offentliggøre sine beholdninger af statsobligationer fordelt på enkeltlande.

ATP er af investeringsmæssige årsager generelt tilbageholdende med at investere i de mest risikable statsobligationer. Derfor har ATP opstillet særlige regler overfor sine eksterne forvaltere med hensyn til investering i særligt risikable statsobligationer. Således skal eksterne forvaltere have konkret godkendelse fra ATP, inden de må investere i disse statsobligationer.

Til brug herfor anvender ATP OECD's løbende risikoklassifikation. De landes statsobligationer, som OECD vurderer at være allermest eller næstmest risikable i forhold til deres langsigtede tilbagebetalingsevne (OECD's klassifikation 7 og 6), investerer ATP kun undtagelsesvist i.

Landefordelingen af ATP's faktiske investeringer i statsobligationer fremgår af de supplerende oplysninger i ATP's årsrapport.

### Åbenhed om skat i forbindelse med udvinding, herunder skovinvesteringer

I de senere år har der været en støt stigende interesse for skattebetalingerne i udvindingsindustrien. ATP har - som beskrevet i sidste års rapport om samfundsansvar - længe været i aktiv dialog med interesseorganisationer vedrørende udvindingsselskabers skattebetalinger.

I USA er det allerede besluttet at stille krav om åbenhed vedrørende skattebetalinger i udvindingsindustrien i bred forstand, herunder skovbrug. Hvorledes dette skal udmøntes i praksis, er dog endnu ikke besluttet. EU overvejer at indføre tilsvarende krav om åbenhed til udvindingsselskaber.

ATP investerer aktivt i skovbrug flere steder i verden og har, for at imødekomme ønsket om mere åbenhed, valgt at offentliggøre sine skattebetalinger. Det sker i datterselskabet ATP Timberland Invest K/S' årsrapport, der er tilgængelig på ATP's hjemmeside.

ATP  
Kongens Vænge 8  
3400 Hillerød

Telefon 70 11 12 13  
Fax 48 20 48 00  
[www.atp.dk](http://www.atp.dk)  
[www.atp.dk/kontakt](http://www.atp.dk/kontakt)